

A biztonsági, magánbiztonsági igények tükröződése a német felsőoktatásban

Reflection of security and private safety needs in German higher education

Fórizs Sándor

Prof. emeritus, egyetemi tanár,
ny. rendőr dandártábornok
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
drforizs@gmail.com

Lippai Zsolt

Dr., PhD, adjunktus, rendőr alezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
lippai.zsolt@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány elkészítésének célja a biztonsági, magánbiztonsági kérdésekkel összefüggő németországi felsőoktatási szakok vizsgálata, párhuzamot vonva egyes magyarországi sajátosságokkal.

Módszertan: A publikáció a biztonsági, magánbiztonsági kérdésekkel összefüggő németországi felsőoktatási szakokat vizsgálja, párhuzamot vonva egyes magyarországi sajátosságokkal. A szerzők bemutatják a német képzés felépítését, a fontosabb meghirdetett szakokat, egyes felvételi követelményeket.

Megállapítások: Az olvasó betekintést nyer a felkészítések általános rendszerébe, a fontosabb modulokba, a számonkérés módszereibe, óra- és kreditszámokba, mintaként megismerheti egy külföldi egyetem tipikus felkészítési helyzetét ezen a szakmai területen.

Érték: A tanulmány szerzői a magánbiztonság átfogó tudományos kutatásához, a nemzetközi gyakorlatok feltérképezéséhez kíván hozzájárulni, felismerve annak tényét, hogy a kutatott téma a rendőri működés folyamatosan időszerű kérdése, ugyanis a rendőrség működésében az elmúlt két évtized számos, addig nem tapasztalt helyzetet eredményezett. A feladatok és elvárások mennyiségi és minőségi átalakulása a biztonság megteremtésének és fenntartásának állami és nem állami szereplői közötti kapcsolat átértékelését is szükségessé teszi. A tanulmány ezen tevékenység tanulmányozásához nyújt segítséget.

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás: 2025. 02. 18. Átdolgozás: 2025. 05. 29.
Elfogadás: 2025. 06. 03.

Kulcsszavak: biztonsági felkészítés, biztonsági szak, magánbiztonság, felsőoktatási képzés

Abstract

Aim: The aim of the study is to examine the higher education courses in Germany related to security and private security issues, drawing parallels with some of the specificities in Hungary.

Methodology: The publication examines higher education courses in Germany related to security and private security issues, drawing parallels with some of the specificities in Hungary. The authors describe the structure of German education, the main courses offered and some of the admission requirements.

Findings: The reader will gain insight into the general system of preparation, the main modules, the methods of assessment, the number of hours and credits, and will be able to see a typical preparation situation in a foreign university in this professional field.

Value: The authors of the study wish to contribute to the comprehensive scientific research of private security, to the mapping of international practices, recognizing the fact that the topic under research is a continuously topical issue of police operation, as the last two decades have brought about a number of unprecedented situations in the operation of the police. The quantitative and qualitative transformation of tasks and expectations also calls for a reassessment of the relationship between public and non-public actors in the creation and maintenance of security. This study will help to explore this activity.

Keywords: security training, security studies specialisation, private safety, higher education

Bevezetés

Az elmúlt harminc évben a társadalmak és az egyes emberek értékrendjében fokozatosan lépett előrébb a biztonság kérdése. A folyamat ebben az irányban tart továbbra is, amely jól tükröződik a magánbiztonsági vállalkozások helyzetének változásában. Németországban a magánbiztonsági vállalkozások szakmai szövetsége (Bundesverband der Sicherheitswirtschaft, BDSW) és a Szövetségi Statisztikai Hivatal adatai szerint 1950–2017 között a magánbiztonsági üzleti forgalom 60 év alatt 20 millió euróról 6,9 milliárdra nőtt. Míg 1980-ban 31 000 személy dolgozott ezen a területen, 2015-ben már 245 000. Ez a növekedés nemzetközi téren sem példátlan. Az biztos, hogy Németországban különösen nagy

volt a konjunktúra emelkedése az elmúlt években. A 2015-ös menekülthullám 100 000 fővel növelte a foglalkoztatási igényt biztonsági területen. A publikáció azt kívánja vizsgálni, milyen szakmailag kapcsolódó felsőoktatási háttér, főiskolai és egyetemi képzési szakok tükrözik vissza ezt a társadalmi mozgást? Milyen megnevezéssel és részben milyen tartalommal találunk ilyen vonatkozású felkészítést? A következő adatokból azonnal látni fogjuk, egy publikáció keretében várhatóan nem is lehet teljes körű választ adni. Vajon a magánbiztonsági tevékenység, a magánbiztonsági vállalkozások vezetői állománnyal kapcsolatos igényei lecsapódtak-e a biztonsági szakok alapítása és művelése terén?

Egy, a felsőoktatási képzéssel foglalkozó szervezet honlapja ([URL1](#)) 583 tanintézetet dolgoz fel. Igaz ezek között találunk osztrák intézményeket is. A „biztonsági menedzsment” ([URL2](#)) címszónál a szerkesztők 21 felsőoktatási szakot és 16 szakfőiskolát, valamint három egyetemet neveznek meg, ahol ilyen profilú Bachelor of Arts (továbbiakban: BA) és Master of Arts (továbbiakban: MA) felkészítés folyik. A számok további pontosításra szorulnak, amennyiben ezek a főiskolák is nagy számban egyetemi szakokat indítottak. Azonos elnevezéssel, például: „biztonsági menedzsment” három BA és két MA szak fut öt tanintézetben. De a listán találunk egy-egy „integrált biztonsági menedzsment” BA és „stratégiai biztonsági menedzsment” megnevezésű MA képzést, amelyek lényegesen nem térnek el egymástól. Amennyiben figyelmesen átszámoljuk a kimutatást, látszik, hogy azon 13 BA és 31 MA szak került meghirdetésre. Az arányok azt is mutatják, az egyetemi szintű vezetői felkészítésre Németországban ma nagyobb igény jelentkezik, mint a főiskolaira, mutatva a vezetői tevékenység fontosságát.

Az egyes szakok között nyilvánvaló „rokonság”, átfedés található. Ezt tükrözik a nevek is, néhány példa:

- Hibrid veszélyelhárítás, nyolc szemeszteres BA szak.
- Biztonsági- és katasztrófamenedzsment, négy szemeszteres MA szak három tanintézetben.
- Menedzsment a veszélyelhárításban, hét szemeszteres BA szak.
- Kiber- és IT-biztonság, négy-nyolc szemeszteres MA szak.
- Rizikó és biztonsági menedzsment, hat szemeszteres BA szak.
- Funkcionális biztonság, három szemeszteres MA szak.

Jellemzőek a meghirdetett angol nyelvű felkészítések is, két példa:

- Integrated Safety and Security Management, négy szemeszteres mester szak a Bremerhaven Főiskolán.
- Intelligence and Security Studie, négy szemeszteres mester szak a Müncheni Egyetemen.

Természetesen nem tekinthetünk át ilyen nagyszámú szakot és tanintézetet, de néhány sajátosság bemutatása bizonyára lehetséges.

Berlin, főiskolai és egyetemi szintű magánbiztonsági felkészítés

A német fővárosban található állami fenntartású Gazdasági és Jogi Főiskolán (Hochschule für Technik und Wirtschaft Berlin/Berlin School of Economics and Law, HWR Berlin) már hosszú ideje folyik főiskolai és egyetemi szintű magánbiztonsági felkészítés. A 2009-ben alapított tanintézet méretét mutatja a 14 000 fő hallgató, 500 fő alkalmazott, az oktatott 70 szak. Ez Berlin legnagyobb államilag fenntartott szakfőiskolája a technika, gazdaság, kultúra, informatika és építészet területén. A magánbiztonsági tanulmányok az 5. számú fakultáshoz ([URL3](#)), *Rendőrség és biztonsági menedzsment* (Polizei und Sicherheitsmanagement) nevűhez kapcsolódnak. A fakultás négy szakot gondoz, kettőt a rendőrség, kettőt pedig a magánbiztonság számára.

Rendőrség számára:

- magasabb rendőr végrehajtó szolgálat (gehobener Polizeivollzugsdienst) BA,
- közigazgatás–rendőr menedzsment (öffentliche Verwaltung – Polizeimanagement) MA.

A magánbiztonság számára:

- biztonsági management (Sicherheitsmanagement) BA,
- nemzetközi biztonsági menedzsment (International Security Management) MA.

A biztonsági management hét szemeszteres, teljes idejű nappali BA felkészítés téli féléve január 10-én kezdődött. 210 kreditpont a tanulmányok befejezésekor a követelmény, az oktatási nyelv német és angol. A diploma főiskolai és a másik felkészítésen egyetemi szintű (BA, illetve MA). A magánbiztonsági képzésre vonatkozó pályázati felhívás a honlapon közvetlenül a rendőri jelentkezés mellett található.

A szak 21 kötelező és hat szabadon választható modult tartalmaz. Súlyponti területek a jog, vállalkozások gazdasági működtetése, személyzeti munka, rizikómenedzsment, társadalomtudományi ismeretek, IT (információs technológia vagy információtechnológia, angolul Information Technology) felkészítés, angol szakmai nyelv. Egy modul oktatása angol nyelven történik.

A BA tanulmányokon az ötödik szemeszter szakmai gyakorlat, hat hónap 30 kreditponttal. Teljesíteni egy vállalkozásnál, hatósági hivatalnál vagy szervezetnél

szükséges, amelyeknél biztonsági jellegű tevékenység folyik. A hallgatóknak a fakultás hazai és külföldi kapcsolatokat biztosít.

A szakra külföldiek is jelentkezhetnek. A jelentkezés feltétele a középiskolai végzettség. Az elfogadott nem német okmányokról külön kimutatást tartalmaz az iskola honlapja, közöttük a magyarországi dokumentumokról is ([URL4](#)). A német nyelvtudás C1/C2 szinten szükséges. A képzés nyelve német és angol. Szemeszterenként a heti óraszám 20, a hatodik szemeszterben 18, a hetedik szemeszterben 11. Egy szemeszterhez 30 kredit kapcsolódik.

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat ([URL5](#)) megfogalmazza a képzés célját. Ezek szerint a BA szak, *Biztonsági menedzsment* a hallgatókat biztonsági vonatkozású vezetői munkakörök ellátására készíti fel a magán, a közigazgatási vagy a nonprofit szektorok számára. Olyan vezetői képességeket alakít ki, amelyeket a gyakorlati területeken eredményesen alkalmazhatnak. Szakmai, módszertani és társadalmi kompetenciákat egymással összekapcsolva fejlesztenek, és ezáltal egységes szakmai tevékenységképességeket alakítanak ki.

Számonkérések:

- egy modul esetében 3–4000 szó terjedelmű házidolgozat, melyet digitális és írásos formában szükséges leadni, kidolgozási igénye nem haladhatja meg a tíz hetet;
- hét modul záró gyakorlattal;
- 12 modul kombinált vizsgával;
- 10 modul írásos dolgozattal;
- szakdolgozat;
- szóbeli záróvizsga.

Szakdolgozattal (10 kredit) és szóbeli záróvizsgával (2 kredit, 30–60 perc), fejezik be a képzést. Az írásos diplomamunka mellékletek, borító és irodalomjegyzék nélkül 9000–12 000 szó terjedelmű. Két hallgató közösen is készíthet diplomamunkát, de azok részeinek egymástól jól elkülöníthetőnek és külön-külön értékelhetőnek kell lennie. A benyújtott munkát hat héten belül írásban minősítik.

A mesterdiplomát nyújtó szak, *Nemzetközi biztonsági menedzsment* négy féléves, teljes idejű, azaz nappali oktatás 120 kreditponttal, oktatási nyelve angol. A felkészítés interdiszciplináris megközelítéssel nyújt betekintést biztonsági aspektusú témákba, súlyponttal a politikatudományok, nemzetközi kapcsolatok, kriminológia, jog, pszichológia, rizikó- és krízismenedzselés, rendőrségi tanulmányok, IT-biztonság, valamint gazdasági területen. A felkészítés összekapcsolja a nemzetközi biztonsági jellegű kutatások elméleti eredményeit azok gyakorlati alkalmazásával, mint például krízismenedzselés, kritikus infrastruktúrák védelme, és színvonalas vezetésirányítás a biztonsági szektorban.

A felkészítésen történő részvétel kötelező. A szak nyitott minden BA diplomás számára. Előnyt élveznek a korábban szerzett biztonsági, nemzetközi kapcsolatok, nemzetközi jog, közigazgatási, kriminológiai, rendőri, IT-biztonsági felkészítéssel, illetve a biztonsági munka területén gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezők. Feltétlenül szükséges a jó szintű angol nyelvtudás, akadémiai szövegek megértése, illetve írásukra vonatkozó képesség.

A végzett hallgatók nemzetközileg elismert MA diplomát kapnak. A megszerzett tudás menedzser/vezetői feladatok ellátására készít fel az üzleti élet, a közigazgatási-biztonsági feladatok területén. Potenciális munkaadók lehetnek a hazai és nemzetközi területen működő vállalkozók, hatóságok, nem kormányzati és segélyszervezetek. A végzettség megnyitja a lehetőséget a közigazgatás magasabb munkakörei betöltéséhez, amelyet támogat a belügy- és kultuszminiszterek konferenciájának ezzel kapcsolatos döntése.

A tanulmányok négy egymásra épülő szakaszban zajlanak. Az első két szemeszter alapozó, illetve elméleti ismereteket feldolgozó. A harmadik félév teljes egészében a megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos praktikum, vezetői feladatok átvételének előkészítése. Ez a hat hónapos gyakorlati szemeszter kérelemre elengedhető, ha az addigi megelőző képzésben a hallgató már megszerzett 210 kreditpontot, amelyből 30 pont egy integrált gyakorlati felkészítéshez kapcsolódik. A negyedik, úgynevezett kutatási szemeszter a mesterdolgozat és egy esettanulmány kidolgozása.

Az elsajátítandó ismeretanyag 11 modulra tagozódik:

- M1: Tudományos kutatás és módszertan.
- M2: Nemzetközi és globális kihívások.
- M3: Rizikómenedzsment és biztonsági szabályozások.
- M4: Etika és normatív szabályok a nemzetközi biztonsági menedzsmentben.
- M5: Információbiztonság, kiberbiztonság, adatvédelem.
- M6: Bűnügyi ellenőrzés globális környezetben.
- M7: Gazdasági megközelítés és vezetői fogások a nemzetközi biztonságban.
- M8: Nemzetközi konfliktusmenedzselés.
- M9: Emberi jogok és büntethetőség a nemzetközi biztonságban.
- M10: Jelenlegi helyzetek a nemzetközi biztonsági menedzsment területén.
- M11: Fakultáció A és B évenkénti felajánlással.

A mesterfelkészítés államilag finanszírozott, a hallgatók számára ingyenes. Szemeszterenként bizonyos illetékek kapcsolódnak hozzá:

- igazgatási díj 50 euró;
- tanulmányi működési hozzájárulás – a hallgatók automatikusan a hallgatói szövetséghez tartoznak, ez hozzájárulás annak működéséhez – 85 euró;

- tanulmányi illeték, a menzák és hallgatói szállások fenntartásához történő hozzájárulás, 24,24 euró;
- szemeszterjegy – tulajdonképpen egy utazási igazolvány, egy szemeszter idejére érvényes, a beiratkozással lép hatályba, a közösségi közlekedés ingyenes igénybe vételét teszi lehetővé, Berlin város (állam) szenátusa a jegy igénybe vételét törvényben szabályozza – 176,40 euró.
- Összesen: 335,64 euró.
- Késedelmi díjjal 19,40 euró, mindösszesen 355,94 euró.

Az egyetemi szakra történő jelentkezés feltételei:

- eredményes megelőző BA tanulmányok megszerzett diplomával, minimum 180 kreditponttal;
- angol nyelvtudás igazolása, legalább B2 szint, az Európa Tanács által ajánlott közös európai nyelvi referenciakeret szerint, minimum 6,5 pont minden kategóriában;
- német és külföldi főiskolai végzettséggel egyaránt lehet pályázni.

A főiskola képzési rendszerének egyik érdekessége, hogy magánbiztonsági felkészítést egyetemi szinten nem csupán az ötödik fakultás, hanem az intézmény Továbbképző Intézete ([URL6](#)) is végez *Távoktatásos biztonsági menedzsment* néven magánbiztonsági, valamint *Kriminológia és Bűnügyi prevenció* megnevezésű mesterfelkészítéseket. Az intézet 25 éve folytat távoktatást, 30 éve nemzetközi menedzserképzést. Eddig 4900 hallgató végzett náluk, és jelenleg 560-an folytatják falai között tanulmányukat.

A szakon a programok célszemélyei olyan jelentkezők, akik valamilyen biztonsági területen magánvállalkozásban, hivatalnál, szervezetnél dolgoznak, vagy esetleg ezen a területen kívánják kvalifikáltatni magukat és pályát kívánnak módosítani. Az intézet összesen hét egyetemi szakkal rendelkezik részben nappali, részben távoktatásos, levelező rendszerben.

Ezen távoktatásos biztonsági menedzsment (angol nyelvű megnevezése *Master Security Management*) képzés jelentős mértékben eltér az ötödik fakultás államilag finanszírozott programjától. Szintén az MA diplomát biztosítja. 120 kreditpontos, német nyelvű, négy szemeszteres, önköltséges program 9800 eurós tanulmányi költséggel. Évfolyamonként 35 helyet hirdetnek meg. Belépő feltétel a meglévő főiskolai diploma és minimum egy éves biztonsági vonatkozású szakmai gyakorlat. A hallgatók részére egyéni tanulmányi rendet állítanak össze, jelenléti szemináriumok fél évenként négy-öt esetben pénteken és szombaton zajlanak. A tananyagok feldolgozása online a *Moodle* platformon keresztül történik. A feladatok elvégzéséhez szükséges heti becsült munkaóra 20–30

óra között van. Az MA képzés 2023. évi tanrendje az intézet honlapján megtalálható ([URL7](#)).

A felkészítés 13 kötelező és két választható modulban folyik. A választható programok, összesen négy darab, hat-hat kreditesek, kettőt szükséges közülük teljesíteni. Valamennyi tantárgy elvégzése esetén a hallgató összesen 132 kreditet szerezhet, 12-vel többet a kötelező 120 kreditnél. A diplomamunka 15, a képzést záró szóbeli vizsga három kreditese. Összesen kilenc modul előadásain kötelező részt venni. A felkészítés struktúrája itt is olyan, mint több más főiskolai és egyetemi szintű programban, az első modulban a tudományos értékű írásművek kidolgozására, kutatómunka végzésére irányul. Az oktatás egy bevezető szakaszból (M2-M5 modulok, 29 kredit), egy ismereteket elmélyítő szakaszból (M6-M13 modulok, 56 kredit), és egy profilválasztó szakaszból (a szabadon választható M14-M15 modulok, 12–24 kredit) épül fel.

A választható témák:

- M14: külföldön történő alkalmazás, vagy nemzetközi krízismenedzsment.
- M15: kiber- és IT-biztonság, vagy felderítő tevékenység.

Néhány a modulok témáiból:

- gazdasági és menedzsment összefüggések biztonsági vállalkozók esetében;
- nemzetközi fenyegetettség, angol nyelvű modul;
- vezetési feladatok ellátása, két modul;
- krízis- és vészhelyzeteseti menedzsment;
- integrált biztonsági tervezés, biztonsági koncepciók összeállítása, bűnügyi ellenőrzések;
- alapjogvédelem, vállalkozói jog a biztonsági ágazatban.

A vizsgák rendje:

- szóbeli vizsga a képzés folyamán, négy darab;
- szóbeli záróvizsga, egy darab;
- zárthelyi dolgozat, kettő darab;
- házidolgozat öt darab, ezekből kettőt kell személyesen bemutatni;
- projektjelentés kettő darab, írásban és szóban bemutatva;
- szituációs játék, egy darab.

Néhány egyéb felsőoktatási intézmény és szak

A nagyszámú tanintézet és szak az átlagos biztonsági képzéstől eltérő lehetőségeket is nyújt. Igyekeztünk néhány sajátos, jelentősebb profilt is bemutatni.

Magdeburg-Stendal Főiskola (URL8) „biztonság és veszélyelhárítás” (Sicherheit und Gefahrenabwehr) bachelor szak

A hét szemeszteres, Bachelor of Science diplomát biztosító képzést egy egyetem (Magdeburg, Otto-von Guericke Egyetem) akkreditálta. Biztonsági mérnökképzés a felkészítés célja.

A fontosabb felkészítési témák: nagykiterjedésű tüzek, balesetek, havária, árvizek, repülőszerencsétlenség, egyéb katasztrófák, polgári védelem, környezetvédelem, biztonsági menedzsment, munka- és üzembiztonság, tűzvizsgálat, rizikóelemzés, immisszióvédelem. A tanulmányi költségek szemeszterenként 276,40 euró. Külön jelentkezési feltételek nincsenek, a felvétel írásbeli alkalmassági vizsgához kötött (matematika, fizika, kémia). Azok számára, akik nem rendelkeznek középiskolai végzettséggel, próbatanulmányok lehetőségét biztosítják egy későbbi véglegesítés céljából. Ebben az esetben hároméves, a főiskolai felkészítés témáihoz kapcsolódó szakképzés és azt követő szintén hároméves teljes idejű, főállású szakmai munka szükséges. A megoldás nem egyedülálló, több tanintézetnél is alkalmazzák.

Az általános mérnöktechnikai szempontok mellett a vezetés, menedzsment, szükséghelyzeti tervezés, pszichológia és jog jelentős szerepet kapnak a felkészítésben. Biztosítják a kérdéskörhöz kapcsolódó kutatói ismeretek, módszertan megszerzését.

A tananyag, mint mindenütt, kötelező és választható modulokra tagozódik (URL9). Természetesen a szak jellegének megfelelően az átlagos biztonsági felkészítésektől jelentősen eltérő tantárgyszerkezettel dolgoznak, mint matematika, fizika, informatika, kémia, elektrotechnika, szenzorok és vezérlés, termodinamika, káros anyagok, technikai veszélyek. A képzés szerkezete, felépítése a korábbi tanintézetekhez hasonló.

FOM Főiskola „menedzsment veszélyelhárítás során” (Management in der Gefährrenabwehr) bachelor szak (URL10)

Az iskola jelszavai – védelem, mentés, biztonság – részben meghatározzák a tanulmányok belső tartalmát. A képzés négy helyszínen (Neuss, München, Berlin és Frankfurt am Main) zajlik, Bachelor of Science diplomával záródik. Nappali és esti rendszerben zajló duális felkészítés. A tanulmány önköltséges, 14 490 euró 42 havi részletben, havonta 345 euró, ezen felül 500 euró vizsgadíj.

A szak a következő ismeretek közvetítésére koncentrált:

- geoinformációs rendszerek és szimulációstechnika alkalmazása,
- csoportmenedzselés, különös tekintettel menekültekre,

- pszichoszociális krízismenedzsment,
- vezetési pontokon (operatív törzseken) keresztül végzett kommunikáció és koordináció, krízistörzsek (operatív törzsek) munkájában történő részvétel, annak vezetése,
- információs és kiberbiztonság,
- személyzeti munka,
- hatékony szervezeti struktúrák kialakítása,
- veszélyelhárítási folyamatok személyzeti munkán alapuló koordinálása és vezetése.

Lehetőség van résztanulmányokat folytatni külföldön. Ehhez az intézménynek kilenc oktatási szervezettel van kapcsolata a következő országokban: Egyesült Államok, Ausztrália, Dél-afrikai Köztársaság, Malajzia, Namíbia, Egyesült Királyság, Magyarország stb. A főiskola további három mesterképzést is kínál, de ezeknek nincs biztonsági vonatkozása.

A szakon belül három specializáció is választható, természeti veszélyek, tűzvédelem, mentőszolgálat területtel.

Fresenius Főiskola (URL11) (University of Applied Sciences) „hibrid veszélyelhárítás” BA szak

Az intézmény két szervezettel, a Lakosság és Katasztrófavédelmi Szövetségi Hivatallal és a Német Légi és Űrutazási Centrummal közösen végez felkészítést, amelyhez ezek a hivatalok tananyagokkal, előadókkal, gyakorlási lehetőségekkel kapcsolódnak. A felkészítés nyolc szemeszteres, 180 kreditpontos, havi 520 euró költségű. Munka melletti tanulmányok, havi egy péntek-szombati összevonással, szemináriummal.

A jelentkezést azoknak javasolják, akik az egészségügyben, kritikus infrastruktúrájú szervezeteknél (például repülőterek, ipariparkok), vagy biztonsági szervezeteknél szeretnének elhelyezkedni.

A képzés krízisszituációk megoldására készít fel beállított helyzetek kidolgozásával és megoldásával. Külön oktatásra kerül az együttműködő szervekkel folytatott közös munka, kiemelten a fegyveres testületek vonatkozásában. Feldolgozzák a tevékenységek, az alkalmazások gazdasági, politikai, szociális és jogi keretei kérdését a megelőzés és a reagálás időszakában. Vizsgálják a vállalkozói döntési szituációkat.

Fő tanulmányi területek:

- katasztrófavédelem alapjai,
- természettudományok és műszaki kockázatok,

- vezetéstaktikai alapok,
- kommunikáció és információmenedzsment,
- eredményes tevékenységi képességek,
- vezetési pontok irányítása,
- tudományos munkák kidolgozása.

Választható témák:

- hibrid háborús eljárások,
- katasztrófa- és polgári védelem,
- alkalmazott pedagógia krízis- és szükségállapot helyzetekben,
- közegészségügy és kockázati menedzsment.

Egyes témákat csak fegyveres szervezetek tagjainak javasolnak, ez pedig azt mutatja, hogy az intézmény számít és specializálódott ilyen előéletű jelentkezőkre.

Magánbiztonsági igények tükröződése a magyar rendészeti felsőoktatásban (Christián & Lippai, 2021)

A tanulmányunkban bemutatott német magánbiztonsági fókuszú felsőoktatás példája azonban korántsem egyedülálló az Európai Unióban (továbbiakban: EU). Gondoljunk például hazánkra, ahol 2010. július 6-án vezetői értekezlet munkaanyaga foglalkozott a Magyar Közigazgatási Egyetem – az EU-ban addig példa nélküli – intézményi létrehozásának koncepciójával, amely a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, a Rendőrtiszti Főiskola (továbbiakban: RTF), valamint a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Kara közötti együttműködésen alapult (Blaskó, 2021). [Az RTF megalapítására 1971-ben a 39. számú törvényerejű rendelettel került sor, amelynek részletszabályait a 4/1971. (X. 19.) BM rendelet, illetve a 010/1971. BM parancs tartalmazta. 2012 óta az NKE Rendészettudományi Karon (RTK) folyik a rendészeti felsőoktatás.]

A Nemzeti Közszerződési Egyetem ([URL12](#)) (továbbiakban: NKE) létrehozásáról szóló 1278/2010. (XII. 15.) számú kormányhatározat 2010. december 15-én lépett hatályba; lásd e tárgyban még a 2011. március 28-án kihirdetett 2011. évi XXXVI. törvényt (az NKE létesítéséről), valamint a 2011. október 17-én kihirdetett 2011. évi CXXXII. törvényt (az NKE-ről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról). Felismerve hogy „a közszolgáltatón belül a polgári közigazgatás, a rendvédelem, a honvédelem és a nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományában a hivatástudat és a szakértelem erősítése összehangolt és tervezett utánpótlásképzést tesz szükségessé, továbbá a pályaelhagyás

helyett a társadalom számára hatékony munkavégzés biztosítására és a nyugdíjazás utáni életszakaszra a közszolgálati pályaorientációt támogató továbbképzési rendszert kell működtetni, a közszolgálati felsőfokú szakemberképzést egységes intézményi alapokra kívánja helyezni” [1278/2010. (XII. 15.) Korm. hat.]. A három intézmény hagyományainak megőrzésével, azok önálló karonkénti jogutódjaként, a szorosabb oktatási és kutatási együttműködés, valamint a hatékonyabb működtetés érdekében a felsőfokú közszolgálati szakemberképzés bázisintézményeként, 2012. január 1-jén kezdte meg működését az NKE, melyhez 2017-ben a bajai Eötvös József Főiskola vízügyi képzései átvételével a Víztudományi Kar, majd 2024-ben a Nemeskürty István Tanárképző Kar is csatlakozott. Az NKE jelenleg már öt karral (Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok, Hadtudományi és Honvédtisztképző, Rendészettudományi, Víztudományi és Pedagógusképző Kar), valamint négy doktori iskolával, több egyetemi campussal, köztük a megújult Ludovikával ([URL12](#)) büszkélkedhet. Az universitas erősítéséhez lépést tart a 21. század dinamikus oktatástechnikai fejlődésével, valamint az élen járó nyugati egyetemek infrastrukturális adottságaival ([Christián & Lippai, 2021](#)), otthont adva az állami és nem állami szereplőjű rendészeti paletta szinte valamennyi szereplője képzésének.

Napjainkra ugyanis prioritássá vált annak megalapozott, felelős megválasztása, hogy a rendőrség mely feladataira összpontosítja erőit, és melyeket engedhet át a civil, komplementer rendészeti szereplőknek. *„A komplementer rendészet küldetésének teljesítése, a biztonság megteremtése, a társadalmi komplementer kooperáció és kollektív munka eredményeként előálló, egymás munkáját kiegészítő célirányos tevékenységekkel. Ebben a tevékenységegyüttesben a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek mellett fontos szerepet kapnak az önkormányzatok, a magánbiztonsági vállalkozások, a civil önvédelmi szervezetek is, mivel az állami szervek tevékenységét piaci és civil szerveződések egészítik ki, támogatják, segítik”* (Boda, 2019). Ebből következően kérdés, hogy mely területeken erősíti a rendőrség az együttműködését velük, így biztosítva az állami feladatok racionalizálását, a hatékonyabb és költségtakarékosabb szervezeti működést, ami nemzetgazdasági szempontból elengedhetetlenül fontos.

A komplementer rendészeti szereplők képzése a magyar rendészeti felsőoktatásban 2004-ben jelent meg. Ekkor ugyanis a rendfenntartás pluralizálódásának eredményeként, a bűnmegelőzés közös társadalmi ügyként történő felismerése jegyében nyitotta meg az RTF addig zárt kapuit a bűnmegelőzési felsőfokú szakirányú továbbképzés ([URL13](#)) civil hallgatói előtt. Ennek során számos ügyész, bíró, gyermek-, ifjúságvédelmi és bűnmegelőzési szakember szerezhetett szakirányú végzettséget. A nyitás előre jelezte, hogy a magánbiztonsági szektor szereplőinek a jövőben tudományos tér nyílik, a rendészeti szerveket

tehermentesítő erőket pedig elismeri az állam a közbiztonság közös küldetéséhez hozzáadott értékek miatt.

Az úttörő jellegű nyitást követően 2006-ban, a magánbiztonsági szakma igényeit észlelve, önálló biztonsági alapszakirány jött létre a jövő biztonsági vezetőinek felkészítésére. A honi rendőrtisztképzés felsőoktatási intézményén létrejött civil biztonsági szakirány életre hívóinak kezdetben számos nehézséggel kellett szembenéznük, amíg a szakirány önálló és elismert egyetemi tanszékként foglalhatta el jelenlegi helyét az RTK-n. A teljesség igényére tekintettel itt kell megemlítenünk a magánbiztonsági tevékenységet érintő felsőoktatás két, egymással nem konkuráló típusát, az Óbudai Egyetem két karán folyó biztonságtechnikai mérnökképzést és az NKE RTK Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék (továbbiakban: MÖRT) által gondozott – a 2024/2025-ös tanévtől kezdve önálló –magánbiztonsági szakot ([URL 13](#)). (Az NKE RTK MÖRT magánbiztonsági szak tevékenységével, annak részletes bemutatásával egy további tanulmányunkban kívánunk foglalkozni.)

Tény, hogy a magánbiztonsági szak alap-, valamint a biztonsági szervező mesterképzéshez hasonló felsőoktatási képzés a magánbiztonsági és önkormányzati rendészeti területen korábban nem folyt Magyarországon. A szakirány, majd későbbiekben a MÖRT tanszék életre hívása – a német példához hasonlóan – feltételezi azt, hogy a magánbiztonsági és önkormányzati rendészeti szakemberek, a speciális rendészeti szereplők, illetve a vezetői utánpótlás egyetemi szintű állami képzése a közbiztonság fenntartásába befektetett hosszú távú és megtérülő állami befektetés, az állami felelősségvállalás megnyilvánulása. Ugyanitt, az állami felelősségvállalás további elemeként gondolunk arra, hogy a szakma szakszerűség irányába történő elmozdítása érdekében jelentős előrelépés lehetne, ha a magánbiztonsági cégek és az önkormányzati szervek vezetői beosztást betöltő tagjai részére előírásként jelentkezne a szakirányú felsőfokú – NKE magánbiztonsági – végzettség megszerzésének jogszabályi kötelezettsége.

Befejezés

Publikációnk anyagának gyűjtésekor a „biztonság”, „magánbiztonság” címszóval futó német felsőoktatási BA és MA – illetőleg a későbbiekben, az ahhoz hasonló magyar képzési – szakokat kerestük. A két nyelv ezen fogalmakat alkalmazó eltérő megközelítése miatt egyes kérdéseket pontosítani szükséges.

A „biztonság” német kifejezés messze túllépi a magyar szó tartalmát, lényegesen több mint a rendészet, és talán a rendészettudomány igen összetett tartalmi elemein is túlnyúlik. Talán igazolja ezt a mentőszolgálat, az egészségügyi

mentés, a munkavédelem kérdésköre, amelyet szintén idesorolnak. Nem véletlen, hogy a keresőprogram 21 kapcsolódó szakot és 19 tanintézetet sorolt fel. Ezt az adatot annyiban nem tartjuk teljesnek, hogy egyes szakokat ugyanaz a főiskola több városban, más kampuszokon is meghirdet, a listán viszont egy adatként szerepel. Németország természetesen nagyságából, 82 milliós lakosságából kifolyólag jelentősebb képzési struktúrával kell, hogy rendelkezzen a hazainál. A szakok eltérő típusai, a biztonság egy-egy kisebb szegmensének szélesebb körű és mélyebb feldolgozása színvonalas felkészítést tesz lehetővé.

Arról sem szabad elfeledkeznünk, a képzés az országban tartományi ügy. A 16 tartomány illetékes miniszterei azt önállóan irányítják, természetesen szövetségi ajánlások mellett. Ezeket az elvi irányokat viszont a miniszterek konferenciái fogalmazzák meg.

A biztonsági, magánbiztonsági felkészítésre sok példát találhatunk. Ez történik részben államilag finanszírozva a tartományok vagy a szövetség által, részben pedig önköltségesen. A meghirdetett mesterszakok száma szinte háromszorosan haladja meg a főiskolai felkészítéseket. Ebből levonhatjuk azt a következtetést, hogy a biztonság piacán jelentős igény van a vezetői képzettséggel rendelkező munkavállalókra. Ezen adatokban nem szerepel a közel húsz rendőri tanintézet.

A tananyagok belső tartalma a képzés megfogalmazott célja szerint jelentősen eltérhet, sajátos kérdésekre fókuszál. Az oktatási módszertan, a kettő-négy éves szerkezet közel hasonló. Mindenütt uralkodik a moduláris és a duális felkészítés, a gyakorlati élet szereplőivel történő szoros együttműködés.

Szemmel látható az angol szakmai nyelv előtérbe kerülése. Több szakon kizárólag ezen a nyelven oktatnak, máshol bizonyos modulokat tartanak így, illetve a curriculumba is beépítik a konkrét nyelvoktatást. Ez tükrözi a külföldi, nemzetközi alkalmazás előtérbe kerülését, amely Németország esetében messze meghaladja a magyarországit. A jelentkezők esetében várják a külföldi hallgatókat.

A felvételi feltételeknél érdekességet is találunk. Többfajta középiskolai végzettség is feljogosít a felsőoktatási tanulmányokra. A német nyelv ezt az állapotot a „főiskolai érettség” (Hochschulreife) kifejezéssel jelzi. Több tanintézet igyekszik felsőoktatási tanulmányi lehetőséget biztosítani azoknak, akik csupán hároméves szakmai képzésben részesültek, nem rendelkeznek az előírt középiskolai végzettséggel. A probléma megkerülésének eltérő útjai vannak. Ilyen a nulladik évfolyam, egy év alatt pótolhatják a hiányokat, vagy hároméves szakmai gyakorlatot követően próbatanulmányokra felveszik a jelentkezőt stb.

A német példához hasonlóan a magyar felsőoktatásban is teret nyert a magánbiztonság képzési igénye, rámutatva arra, hogy jelenkorunk megkérdőjelezhetetlen valóságává vált a magánbiztonsági és az állami rendészeti szektor együttműködése. A közös tevékenység fő eredményeként említve annak

hatékony bűnmegelőzési szerepét, a korábban „klasszikusnak” tekintett rendőri szerepek magánbiztonsági tevékenységgé válását. Bizonyítva, hogy az állami erőszak-monopólium alkotmányos rendje fenntartható a hatósági jogkörrel felruházott hivatalok, valamint a civiljogi önvédelem közötti harmonikus együttműködéssel, amennyiben az a közbiztonság megerősítését szolgálja. A biztonsági szereplők együttműködésének hatékonysága kulcsfontosságú kérdés a különböző ágazatok és intézmények közötti, rendkívül összetett tulajdonságokkal bíró interakciókban. A magánbiztonság, a biztonságipar működése, működtetése pedig szakmává vált. Olyan hivatássá, amely megköveteli az állami rendészeti szereplők tevékenységét kiegészítő, azt tehermentesíteni, velük hatékonyan együttműködni képes, megfelelően felkészített magánbiztonsági szakemberek, vezetők rendelkezésre állását.

Mindezekkel együtt azonban hangsúlyoznunk kell azt is, hogy a magánbiztonsági ágazat jelentősége alapvetően függ attól, hogy az állami rendészeti szervek (elsődlegesen a rendőrség) mennyire hajlandóak elismerni a közösségi önvédelem biztonság megteremtésében betöltött szerepét. További lényeges alkotóelemként jelölve a szektor társadalmi elfogadottságát és a tevékenység megfelelő mértékű jogi szabályozását.

Felhasznált irodalom

- Blaskó B. (2021). A rendészeti felsőoktatás fejlődése a rendszerváltástól az egyetemi karrá válásig. In Christián L., Lippai Zs., & Németh Zs. (Szerk.), *A rendszerváltás hatása a rendészetre* (pp. 224–224). Ludovika Egyetemi Kiadó.
- Boda J. (Szerk.) (2019). *Rendészettudományi szaklexikon*. Dialóg Campus.
- Christián L., & Lippai Zs. (2021). Kakukktojás vagy új rendészeti alappillér? In „*Tehetség, szorgalom, hivatás*”. *Tanulmánykötet* (pp. 17–30). Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozat. <https://doi.org/10.37372/mrttvpt.2021.1.1>

A cikkben szereplő online hivatkozások

- URL1: *A StudyCheck honlapja a Sicherheitsmanagement (biztonsági menedzsment) képzési terület bemutatásával, értékelésekkel és általános információkkal.* <https://www.studycheck.de/studium/sicherheitsmanagement>
- URL2: *A StudyCheck oldala, amely a Sicherheitsmanagement területhez tartozó szakokat és intézményeket sorolja fel.* <https://www.studycheck.de/studium/sicherheitsmanagement/studiengaenge>

- URL3: *A berlini Hochschule für Wirtschaft und Recht Berlin 5. számú karának (Polizei und Sicherheitsmanagement) hivatalos honlapja.* <https://www.hwr-berlin.de/hwr-berlin/fachbereiche-und-bps/fb-5-polizei-und-sicherheitsmanagement/>
- URL4: *Az anabin adatbázis oldala a külföldi, nem német középiskolai bizonyítványok felsőoktatási besorolásáról.* <https://anabin.kmk.org/db/schulabschliesse-mit-hochschulzugang>
- URL5: *A Hochschule für Wirtschaft und Recht Berlin biztonsági menedzsment alapszakjára vonatkozó tanulmányi és vizsgaszabályzat hivatalos közleménye (Mitteilungsblatt 30/2021).* https://www.hwr-berlin.de/fileadmin/portal/Dokumente/HWR-Berlin/Mitteilungsbl%C3%A4tter/2021/Mitteilungsblatt_30-2021_FB_5_StuPro_B.A._SiMa_2022.pdf
- URL6: *A Berlin Professional School hivatalos honlapja, amely továbbképzési és posztgraduális képzéseket mutat be.* <https://www.berlin-professional-school.de/en/>
- URL7: *A Berlin Professional School Sicherheitsmanagement mesterszakának hivatalos tanterve és tantárgyi struktúrája.* https://www.berlin-professional-school.de/fileadmin/portal/Dokumente/Studienpl%C3%A4ne/Master_Sicherheitsmanagement_2023_1.pdf
- URL8: *A Hochschule Magdeburg–Stendal biztonság és veszélyelhárítás alapszakának hivatalos képzési oldala.* <https://studieren.h2.de/studiengaenge/bachelor/sicherheit-und-gefahrenabwehr>
- URL9: *A Sicherheit und Gefahrenabwehr alapszak hivatalos modulkézikönyve és moduláttekin-tése a Hochschule Magdeburg–Stendalon.* https://studieren.h2.de/fileadmin/user_upload/Dokumente/Modulhandbuecher/Modulhandbuch_Sicherheit_und_Gefahrenabwehr.pdf
- URL10: *A FOM Hochschule honlapja a „Management in der Gefahrenabwehr” Bachelor of Science képzés bemutatásával.* https://www.fom.de/de/hochschulbereiche/gesundheits-und-soziales/management-in-der-gefahrenabwehr-ba.html?utm_source=studycheck&utm_medium=m_DB_StP&utm_campaign=Manuelle_Datenbank_FOM&utm_content=studiengangsprofil
- URL11: *A Hochschule Fresenius honlapja a „Hybride Gefahrenabwehr” levelező munkarendű alapképzés bemutatásával.* <https://bzgk.de/studium/gefahrenabwehr/?crid=aBcZabOc-CaCaBhzAaA>
- URL12: *A Nemzeti Közzolgálati Egyetem hivatalos honlapja intézményi és képzési információkkal.* <https://www.uni-nke.hu>
- URL13: *Az Orczy-park történetét bemutató oldal a Ludovika Campus hivatalos honlapján.* <https://ludovika-campus.uni-nke.hu/ludovikas-emlekeink/park-tortenete>

Alkalmazott jogszabályok

1970. évi 39. törvényerejű rendelet a Rendőrtiszti Főiskola létesítéséről
010/1971. BM parancs
1278/2010. (XII. 15.) számú kormányhatározat. 1. pont.
2011. évi XXXVI. törvény a Nemzeti Közzolgálati Egyetem létesítéséről
2011. évi CXXXII. törvény a Nemzeti Közzolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról

4/1971. (X. 19.) BM-MM együttes rendelet a Rendőrtiszti Főiskola létesítéséről szóló 1970. évi 39. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Fórizs S., & Lippai Zs. (2026). A biztonsági, magánbiztonsági igények tükröződése a német felsőoktatásban. *Belügyi Szemle*, 74(1), 61–77. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i1.pp61-77>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk nyílt hozzáférésű (Open Access) közlemény, amely a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Ne változtasd! 4.0 Nemzetközi licenc (CC BY-NC-ND 4.0) feltételei szerint kerül publikálásra: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>. A licenc alapján a közlemény változtatás nélkül és nem kereskedelmi célra bármely médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy a felhasználó megfelelő hivatkozással feltünteti az eredeti szerző(ke)t és a közlés helyét, valamint megadja a licenc linkjét. Származékos mű készítése (pl. átdolgozás, adaptáció, fordítás) és kereskedelmi felhasználás nem engedélyezett.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Lippai Zsolt, aki a lippai.zsolt@uni-nke.hu e-mail címen érhető el.